

Når marksprøjten vælter

- Akut indsats og håndhævelse

*Biolog og Miljøvagt
Peter Thomassen
Kolding Kommune*

En case fra det virkelige liv...

En case fra det virkelige liv...

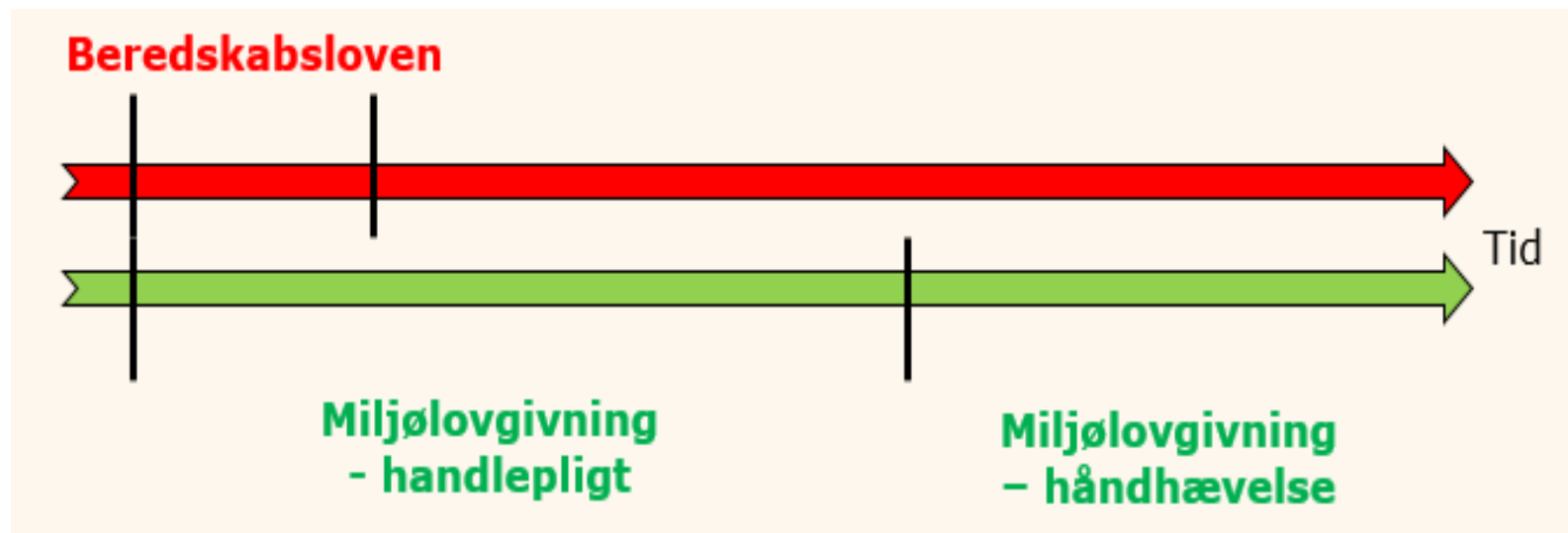
Sagen kort

- 1500 liter opblandet sprøjtegift
- Amistar, Folicur (fungicider) og Mavrik (insecticid)
- Stofferne er giftige eller meget giftige for organismer der lever i vand
- 15 meter fra bæk/vådområde
- 10-15 m²
- Indvindingsopland til vandværk

Akutindsats eller 'normal' håndhævelse?

Beredskabsloven og/eller Miljølovgivningen ?

Akutindsats eller 'normal' håndhævelse?

Akutkriteriet

- JFL §68
- MBL §70

Kommentarer til JFL:

Såfremt der er tid til at meddele påbud, kan reglen i § 68, stk. 2 næppe anvendes

Akutindsats eller 'normal' håndhævelse?

JFL §68, stk. 2

I tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelig indgrib er påkrævet for at afværge **væsentlig** forurening eller forureningens udbredelse, skal tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige uden påbud

Afværgeforanstaltninger

MBL § 70,1 og JFL § 68,2 er begrænset til de **nødvendige** foranstaltninger til imødegåelse af en konkret og betydelig "fare"

Når "faren" er afværget er tilsynsmyndigheden henvist til at gøre brug af de almindelige beføjelser efter lovgivningen

Grænsedragning/vurdering af, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at afværge "faren", foretages af ISL... i samråd med miljøvagt og/eller tilsynsmyndigheden.

**DET ANTAGES, AT DER ACCEPTERES
ET FORHOLDSVIS BREDT SKØN !!!**

Nødvendige foranstaltninger

Vurdering af nedsivning:

- **kornstørrelse og lagdeling – finkornede lag virker spærrende**
- **vandmætning/grundvandsspejl – grundvand virker spærrende**
- **stoffernes viskositet – lav-viskøse væsker siver hurtigst**
- **spildmængde og spildhastighed**
- **når porerne er mættede over residualmætning vil der ske nedsivning. Dvs at fortsat tilledning ovenfra vil bevirke fortsat nedsivning**
- **ved store spild vil der under og umiddelbart efter spildet findes mætninger langt over residualmætning. Det betyder fortsat nedsivning og at der er stor miljømæssig gevinst ved akut opgravning**

Nødvendige foranstaltninger

Spredning over barrierer:

- nedsivning vertikalt vil ofte fylde alle porerne til fuld mætning
- herefter sker horisontal spredning styret af gradient på vandspejl eller spærrende lag
- langsom spredning, da gradient ofte er lille

Tilbage til casen... Akutindsatsen

- Sikkerhedsdatablade – Kemisk Beredskab.
- Vurderet at spildet udgjorde en akut risiko for bæk / vådområde, samt drikkevandsinteresser.
- Akut afgravning af 40 m³ jord. Syns- og lugtmæssig vurdering.
- Opgravet jord blev bortskaffet til godkendt jordmodtager.
- Vurdér om overdækning er påkrævet.

ATV møde nr. 28 – Nyt om pesticider – 20. juni 2018

Sagsbehandling

- håndhævelse og vurdering

1. Meddelt undersøgelsespåbud til maskinstationen
2. Krav om analyser for aktivstoffer (sikkerhedsdatablade)
3. Beregning af koncentration af aktivstoffer i jorden ved normal brugsdosering (producenterne)
4. Vurdering af analyseresultater (forespørgsel til MST)

Vurdering af analyseresultater

Aktivstof	Koncentration i jord ved normal dosering*	Analyse af jord efter akut opgravning
Azoxystrobin	0,6 - 1,04 mg/kg	1,6 mg/kg
Tebuconasol	0,5 - 1 mg/kg	2,9 mg/kg

* Oplyst af producenten

Miljøstyrelsen vurderede at den efterladte restforurening er i samme størrelsesorden som koncentrationen i jorden ved normal dosering...

5. Sagen afsluttes

Opsummering

- Udfordringer og problematikker

1. **Hvor hurtigt skal vi handle når uheldet sker?**
2. **Det kan være svært at se/lugte sprøjtemidler i jorden!**
3. **Har vi den rette viden om pesticider, blandinger og aktivstoffer?**
4. **Prøvetagning – både i jord og grundvand?**
5. **Hvad skal vi analysere for?**
6. **Lange svar-tider på analyseresultaterne!**
7. **Manglende grænseværdier ift. vurdering af risiko!**

